

Sitoumus erä- ja luontokulttuurimuseon rahoitukseen

Khall 19.04.2021 § 74
137/00.01.05/2021

Valmistelija

Kunnanjohtaja Jouni Eho, p. 044 767 6674

Suomen Metsästysmuseum ja Suomen Kalastusmuseum yhdistys käynnistivät maa- ja metsätalousministeriön, opetus- ja kulttuuriministeriön sekä museoviraston tukemana vuoden 2020 alussa hankkeen perustaa valtakunnallinen, luonnon virkistyskäyttömuotoja yhdistävä uusi valtakunnallinen vastuumuseo - Erä- ja luontokulttuurimuseo (eraluontomuseo.fi). Päämääränä on luoda Suomeen kansainvälisesti merkittävä metsästyksen, kalastuksen, luonnontuotteiden keräilyn, retkeilyn, luonnon virkistyskäytön ja sen kestävä hyödyntämisen kokemisen ja esittelyn keskus. Uusi museo tavoittelee 100 000 kävijää vuodessa ja 7-15 miljoonan euron vuotuisia aluetaloudellisia vaikutuksia.

Museohankkeessa on meneillään avoin paikkakuntahaku, jonka myötä ratkaistaan uuden museon sijainti. Museohankkeeseen osoitti kiinnostuksena yhteensä noin 60 paikkakuntaa. Alkuperäinen hakuprosessi oli auki 31.1.2021 saakka, mihin mennessä yhteensä 25 paikkakuntaa jätti virallisen hakemuksen. Museohankkeen ohjausryhmä teki 4.2.2021 kokouksessaan päätöksen valita viisi paikkakuntaa haun seuraavaan vaiheeseen. Pyhtäälle kaavailtu museo kuului näihin seuraavaan vaiheeseen edenneisiin hankkeisiin. Muut jatkoon päässet paikkakunnat ovat Rovaniemi, Oulu, Imatra ja Riihimäki.

Pyhtään kunta on strategiansa mukaisesti näyttänyt asiassa aloitteellisuutta ja osoittanut kiinnostuksensa tavoitella museota Kymenlaaksoon laajan yhteistyöverkoston voimin. Aiheen tiimoilta järjestettiin 14.12.2020 infotilaisuus, jonka puheenjohtajana toimi eduskunnan 2. varapuhemies Juho Eerola. Puheenvuoron Pyhtään hakemuksen puolesta piti myös kuntaministeri Sirpa Paatero. Ylimaakunnallisen yhteistyöverkoston lähtölaukauksena toimineeseen infotilaisuuteen osallistuivat edustajat kaikista Kymenlaakson kunnista sekä myös Loviisan kaupungin edustaja.

Museoasia oli myös Kotkan-Haminan seudun seutuneuvottelukunnassa käsittelyssä 8.12.2020. Pyhtään hakemuksen taakse ovat alustavien keskustelujen sekä kuntien ja kaupunkien hallitusten päätösten pohjalta asettuneet kaikki Kymenlaakson kunnat sekä Uudeltamaalta Loviisan ja Porvoon kaupungit sekä Myrskylän kunta.

Museohanketta kartoittava delegaatio vieraili Kymenlaaksossa 4.3.2021, jolloin hanketta ja seudun potentiaalia esiteltiin sille laajalla rintamalla. Museohankkeen valintadelegaatio tiedotti viikolla 12, että hankkeen tarjouspyyntöön tulee vastata 30.4.2021 mennessä. Tarjouspyyntö on tämän asian oheismateriaalina.

Kunta on pitkin hankkeen edistymistä kartoittanut museon vaikutusalueen kuntien ja muiden julkisten organisaatioiden sekä yksityisen- ja kolmannen

sektorin toimijoiden halukkuutta ja mahdollisuuksia osallistua hankkeen toteutukseen ja rahoitukseen. Tähän mennessä Pyhtään museohakemuksen taakse ovat sitoutuneet Kotkamills Oy, Pyroll Group Oy, Kotkan Energia sekä Kymenlaakson Osuuspankki. Merkillepantavaa on myös Helsingin Yliopiston bio- ja ympäristötieteiden tiedekunnan tukikirje Pyhtään hakemuksen puolesta. Varadekaani, Professori Atte Korhola korostaa museon yhteistyöpotentiaalia mm. Valtioneuvoston asettamalle tiedekansallispuisto hankkeelle ja näkee useita kiinnostavia yhteistyömahdollisuuksia museon sijoituessa Pyhtäälle.

Kunnanhallitukselle ja -valtuustolle, sekä alueen muille kunnille viranhaltijatyönä valmisteltu ehdotus hankkeen toteutus- ja rahoitusmallista koostuu neljästä osasta ja on seuraava:

Kiinteistöinvestointi

Kiinteistöinvestointia koskeva pykälä käsitellään mm. esteellisyysyistä erillisenä asiakohdantana.

Museosäätiön pääomittaminen:

Museosäätiön pääomittamisesta esitetään, että Pyhtään kunta pääomittaa perustettavaa säätiötä 500 000 eurolla ja perustamisvaiheen kustannukset voidaan rahoittaa säätiön pääomalla säätiön perustamisen jälkeen. Mahdollisena ratkaisuna voidaan esittää myös julkista hanketta esimerkiksi museohankkeen isäntämaakunnan kautta hallinnon rahoittamiseksi. Lisäksi Pyhtään kunta selvittää mahdollisen hankerahoituksen käytön.

500 000 euron pääomittaminen on mahdollista suorittaa esimerkiksi kunnan kassavaroista, jotka ovat viime vuosina olleet keskimäärin noin 2,5 miljoonan euron luokkaa. Säätiön pääomittaminen on vaihtoehtoinen malli seuraavassa kohdassa kuvatulle perustamisvaiheen rahoittamiselle. Säätiö perustetaan Pyhtäälle ainoastaan tilanteessa, jossa museon sijaintikunta on Pyhtää.

Perustamisvaiheen kustannukset:

Museohankkeen perustamis- ja rakennusvaiheen (vuodet 2022-2023) hallinnollisiin menoihin ennen valtionavun piiriin pääsyä (hankkeen yleishallinto ja palkkakustannukset, ulkopuolisten asiantuntijoiden palvelut, matkakulut, toimistomenot jne). Mikäli museosäätiön pääoman keräämisessä onnistutaan, voidaan hallintoa rahoittaa myös säätiön vapaalla pääomalla säätiön perustamisen jälkeen. Mahdollisena ratkaisuna voidaan esittää myös julkista hanketta esimerkiksi museohankkeen isäntämaakunnan kautta hallinnon rahoittamiseksi.

Kunta selvittää esimerkiksi mahdollisen hankerahoituksen tai vaihtoehtoisesti muun rahoitusmallin käytön. Mikäli kunta rahoittaa perustamisvaiheen kustannuksia, ovat ne enintään 200 000 euroa. Mikäli kunta pääomittaa museosäätiötä, perustamisvaiheen kuluihin ei osallistuta kuin mahdollisesti esimerkiksi hankkeen omarahoitusosuudella, joka tulisi olemaan edellä esitettyä 200 000 euroa merkittävästi pienempi, oletettavasti

joitakin kymmeniä tuhansia euroja, jotka katetaan kehittämishankkeiden budjetin sisällä.

Vuosittainen avustus museosäätiölle ja yhteistyömalli.

Museo toisi merkittävästi vierailijoita Pyhtäälle sekä pääkaupunkiseudulta (ml. Helsinki-Vantaan lentokentältä, että satamista) että Venäjältä ja muualta Suomesta. Heidän matkareittinsä kulkevat monen naapurikunnan läpi ja he tulevat käyttämään palveluita laajalla alueella. Yhteistyömalli on kuvattu tarkemmin liitteenä olevassa sopimuksessa.

Museon toimintaa tulee operoimaan tarkoitukseen perustettava säätiö, jolle avustukset kohdennetaan.

Arvio vuosittaisista toimintakuluista erä- ja luontokulttuurimuseon osalta perustuu museotilastoihin. Hakuvaiheessa on esitetty tilastoihin perustuen noin 2 miljoonan euron vuosittainen budjetti, josta kunnan/kuntien katettavaksi on esitetty noin miljoona euroa. Keskittymällä kiinteistöratkaisun huolelliseen suunnitteluun, korottamalla valtion tukiosuutta ja nostamalla museon omaa tulonhankintatavoitetta. Kuntaan suunnitellun museohankkeen kuntarahoitukseksi esitetään n. 500.000 EUR/vuodessa. Loviisan kaupunki ja Virolahden kunta ovat osaltaan hyväksyneet Pyhtään kunnan esityksen. Miehikkälän kunta päätti olla osallistumatta hankkeeseen taloudellisesti. Muissa kunnissa asia on menossa käsittelyyn huhtikuun aikana.

Pyhtään kunnan alueen kunnille esittämä sitoumuspyyntö on seuraava:

Pyhtää	250.000
Kotka	75.000
Hamina	50.000
Loviisa	50.000
Kouvola	50.000
Porvoo	50.000
Virolahti	5.000
Miehikkälä	5.000

Sitoumusta on pyydetty kunnilta 5 vuoden ajalle museon toiminnan aloituksesta ja valtion tuen piiriin pääsystä alkaen (v.2024). Sitoumuksen käsittely on kuitenkin keskeistä jo tässä vaiheessa, koska museohankkeen toteuttaminen riippuu siitä. Ensimmäisen laskun kunnat maksavat tammikuussa 2024 ja siitä eteenpäin aina 2 % korotettuna vuosittain tammikuussa vuoden 2028 tammikuuhun asti. Vuonna 2028 neuvotellaan jatkosta, jossa yksi optio on tämän sopimuksen jatkaminen samoilla ehdoilla 5 vuotta lisää.

Hakuprosessi:

Kunnan tulee vastata museohankkeen tarjouspyyntöön 11.5.2021 mennessä. Näiden tarjousten perusteella tapahtuu vielä erillinen lupaavimpien hankkeiden konseptointi ja konseptien vertailu. Kilpailun voittaneen paikkakunnan kanssa alkavat neuvottelut, joissa on mukana valtion eri museotoiminnasta vastaavia viranomaisia ja tässä vaiheessa annetut tarjoukset ovat sitovia. Lopullinen päätös museon perustamisesta ja

sijoittamisesta tehdään näiden neuvottelujen perusteella. Museosäätiö perustetaan vasta kun paikkakunta on selvillä, mutta kuitenkin vuoden 2021 aikana.

Päätösehdotus

Kunnanhallitus esittää valtuustolle, että kunta sitoutuu hankkeen toteutukseen ja rahoittamiseen seuraavasti:

- Kunta pääomittaa perustettavaa säätiötä 500 000 eurolla, eikä kohdenna valmisteluvaiheeseen muuta rahoitusta pl. mahdollisen kehittämishankkeen omarahoitus.
- Kunta sitoutuu museon perustamisvaiheen kustannuksiin v. 2022 ja 2023 enintään 200 000 eurolla vuodessa, mikäli museohankkeen pääomitusta ei toteuteta.
- Kunta sitoutuu hankkeen museon toimintavaiheen vuosittaiseen avustukseen 250 000 eurolla vuodessa alkaen v. 2024. Avustusta korotetaan 2 % vuodessa.

Päätös

Hyväksyttiin.